

2022 m. gegužės 5 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0200

Pranešimai apie tebevykdomą žmogaus organų ėmimą persodinimui Kinijoje**2022 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pranešimų apie tebevykdomą žmogaus organų ėmimą persodinimui Kinijoje (2022/2657(RSP))**

(2022/C 465/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl ES ir Kinijos santykių,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją dėl organų ėmimo persodinimui Kinijoje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato 2016 m. balandžio 12 d. paskelbtą tyrimą „Proceedings of the Workshop on „Organ Harvesting in China““ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/53/ES dėl transplantacijai skirtų žmogaus organų kokybės ir saugos standartų nustatymo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir 2009 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 3 straipsnį dėl teisės į asmens neliečiamybę,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, Tarptautinių ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą – juos Kinija ratifikavo 1988 m. spalio 4 d.,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl kovos su prekyba žmogaus organais,
 - atsižvelgdamas į Stambulo deklaraciją dėl kovos su prekyba organais ir transplantacijų turizmu,
 - atsižvelgdamas į Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį – ją Kinija pasirašė 1949 m.,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 14 d. Jungtinių Tautų žmogaus teisių ekspertų pareiškimą dėl pranešimų apie įtariamą organų ėmimą persodinimui, taikantis į mažumas Kinijoje,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 29 d. Žmogaus teisių pakomitečio surengtą klausymą organų ėmimo persodinimui Kinijoje tema,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 1 d. paskelbtą Nepriklausomo teismo prievartinio organų ėmimo iš sąžinės kalinių Kinijoje klausimu (Kinijos teismo) galutinį sprendimą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės skatinimas ir pagarba joms yra pagrindinis ES santykių su Kinija principas, laikantis ES įsipareigojimo remti šias vertybes vykdant savo išorės veiksmus ir Kinijos įsipareigojimo jų laikytis jos pačios vystymosi procese ir tarptautinio bendradarbiavimo srityje;
- B. kadangi nuo tada, kai 2013 m. kovo mėn. prezidentas Xi Jinping atėjo į valdžią, žmogaus teisių padėtis Kinijoje toliau blogėja; kadangi Kinijos vyriausybė darosi vis labiau priešiška žmogaus teisėms ir teisei valstybei;
- C. kadangi kasmet pasaulyje atliekama 10 000 neteisėtų žmogaus organų transplantacijų; kadangi, Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, prekyba žmogaus organais per metus duoda daugiau kaip 1 mlrd. EUR pelno;

⁽¹⁾ OL C 468, 2016 12 15, p. 208.⁽²⁾ Tyrimas „Proceedings of the Workshop „Organ Harvesting in China““, Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, A teminis skyrius (Ekonomikos ir mokslo politika), 2016 m. balandžio 12 d.⁽³⁾ OL L 207, 2010 8 6, p. 14.

2022 m. gegužės 5 d., ketvirtadienis

- D. kadangi dėl tradicinių įsitikinimų Kinijos Liaudies Respublikoje savanoriška organų donorystė praktikuojama itin retai; kadangi 1984 m. Kinija įgyvendino taisykles, pagal kurias leidžiama paimti organus iš kalinių, kuriems įvykdyta mirties bausmė; kadangi Kinija paskelbė, kad 2015 m. nustojo naudoti kalinių, kuriems įvykdyta mirties bausmė, organus ir pradėjo taikyti nacionalinę donorystės sistemą, tačiau visiškai neuždraudė šios praktikos – ji vis dar yra teisėta;
- E. kadangi organų persodinimo sistema Kinijoje neatitinka PSO nustatytų organų įsigijimo būdo skaidrumo ir atsekamumo reikalavimų ir kadangi Kinijos vyriausybė pasipriešino nepriklausomai sistemos patikrai; kadangi savanoriškas ir informacija pagrįstas sutikimas yra išankstinė etiškos organų donorystės sąlyga;
- F. kadangi prievartinis organų ėmimas turi būti suprantamas kaip asmens žudymas, jei nėra jo sutikimo, kad jo organus galima paimti ir persodinti kitam asmeniui; kadangi ši praktika turi būti laikoma labai sunkiu ir netoleruotinu pagrindinės teisės į gyvybę pažeidimu;
- G. kadangi Jungtinių Tautų kovos su kankinimu komitetas ir Jungtinių Tautų specialusis pranešėjas kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško arba žeminančio elgesio ar bausmių klausimais išreiškė susirūpinimą dėl įtarimų dėl organų ėmimo iš kalinių ir paragino Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybę padidinti organų transplantacijos sistemos atskaitingumą ir skaidrumą ir nubausti už piktnaudžiavimą atsakingus asmenis;
- H. kadangi 2020 m. kovo mėn. Kinijos teismas ⁽⁴⁾ paskelbė savo galutinį sprendimą ir padarė išvadą, kad visoje Kinijoje daugelį metų buvo vykdomas didelio masto prievartinis organų ėmimas ir kad „Falun Gong“ pasekėjai buvo vienas ir tikriausiai pagrindinis organų šaltinis; kadangi Kinijos vyriausybė atsisakė duoti parodymus tame teisme;
- I. kadangi didelis kliovimasis mirties bausme ir gyvais kaliniais, kurie yra transplantacijos organų šaltinis, reiškia daugybę nepriimtinių žmogaus teisių ir medicininės etikos pažeidimų;
- J. kadangi, remiantis Jungtinių Tautų žmogaus teisių ekspertų 2021 m. birželio 10 d. pareiškimu, turima patikimos informacijos, kad Kinijoje be laisvo, savanoriško ir informuoto asmens sutikimo buvo atliekami sulaikytų etninės, kalbinės ar religinės mažumoms priklausančių asmenų medicininiai tyrimai, įskaitant kraujo tyrimus ir organų tyrimus, pvz., ultragarso ir rentgeno tyrimus, kurie yra būtini siekiant patikrinti transplantacijos organų atitiktį;
- K. kadangi Jungtinių Tautų žmogaus teisių ekspertai jau anksčiau 2006 m. ir 2007 m. kėlė šį klausimą Kinijos vyriausybei; kadangi Kinijos vyriausybės atsakymuose trūko duomenų, pvz., informacijos apie organų, naudotų transplantacijos operacijoms, šaltinius arba keitimosi informacija sistemas, kurios galėtų padėti nustatyti prekybos organais aukas ir jas apsaugoti, taip pat veiksmingai tirti tokius nusikaltimus ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn tokius prekyautojus;
- L. kadangi Kinijos vyriausybė neigė kaltinimus dėl organų ėmimo, visų pirma savo atsakyme Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui, ir ne kartą kategoriškai neigė, kad „Falun Gong“ pasekėjai buvo nužudyti dėl organų;
1. reiškia didelį susirūpinimą dėl pranešimų apie nuolatinę, sistemingą, nežmonišką ir valstybės sankcionuotą organų ėmimą iš kalinių Kinijos Liaudies Respublikoje ir konkrečiai iš „Falun Gong“ pasekėjų bei kitoms mažumoms priklausančių asmenų, pvz., uigūrų, tibetiečių ir krikščionių;
2. primena, kad Kinija ratifikavo Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, kurioje nustatytas visiškas ir nekeičiamas kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo draudimas;

⁽⁴⁾ <https://chinatribunal.com/>

2022 m. gegužės 5 d., ketvirtadienis

3. mano, kad organų paėmimas iš gyvų kalinių, nuteistų mirties bausmė, ir sąžinės kalinių Kinijos Liaudies Respublikoje gali būti prilyginamas nusikaltimams žmoniškumui, kaip apibrėžta Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 7 straipsnyje; primygtinai ragina Kinijos Liaudies Respubliką pasirašyti Romos statutą ir prie jo prisijungti;
4. ragina Kinijos valdžios institucijas nedelsiant reaguoti į įtarimus dėl organų ėmimo persodinimui ir leisti nepriklausomą tarptautinių žmogaus teisių mechanizmų, įskaitant Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurą, vykdomą stebėseną;
5. reiškia susirūpinimą dėl to, kad nevykdoma nepriklausoma kontrolė, ar kaliniai ir sulaikytieji duoda galiojančią sutikimą duoti organus; smerkia tai, kad Kinijos valdžios institucijos nepateikia informacijos dėl pranešimų apie tai, kad mirusių sulaikytųjų ir kalinių šeimoms neleidžiama atgauti mirusiojo kūno;
6. primygtinai ragina Kinijos valdžios institucijas prašyti laisvo ir informacija pagrįsto kalinių ar sulaikytųjų sutikimo, susijusio su mediciniais patikrinimais, bei jį užtikrinti ir, laikantis tarptautinių konvencijų, priimti savanoriškos ir skaidrios organų donorystės sistemos reguliavimo principus;
7. ragina ES ir jos valstybes nares visuose dialoguose žmogaus teisių klausimais kelti organų ėmimo persodinimui Kinijoje klausimą; primygtinai reikalauja, kad ES ir jos valstybės narės viešai pasmerktų piktnaudžiavimą organų transplantacijų tikslais Kinijoje; ragina valstybes nares imtis reikiamų veiksmų siekiant užkirsti kelią jų piliečių vykdomam transplantacijų turizmui į Kiniją ir didinti savo piliečių, vykstančių į Kiniją, informuotumą šiuo klausimu;
8. palankiai vertina Jungtinių Tautų vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Michelle Bachelet vizitą į Kiniją; primygtinai ragina Jungtines Tautas šio vizito metu tęsti neteisėtos prekybos organais tyrimą;
9. ragina ES ir jos valstybes nares kelti prievartinio organų ėmimo persodinimui klausimą bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, ypač su partneriais Persijos įlankos regione, kuriame Kinijos transplantacijos centrai reklamuoja „halal“ organus iš uigūrų ir musulmonų mažumoms priklausančių asmenų Kinijoje;
10. ragina Kiniją visapusiškai laikytis PSO reikalavimų dėl organų įsigijimo būdų skaidrumo ir atsekamumo;
11. ragina valstybes nares užtikrinti, kad jų konvencijose ir bendradarbiavimo susitarimuose su ES nepriklausančiomis šalimis, įskaitant Kiniją, sveikatos ir mokslinių tyrimų srityje būtų laikomasi ES etikos principų, susijusių su organų donoryste ir žmogaus kūno elementų ir jų produktų naudojimu mokslo tikslais; ragina atitinkamas valstybių narių įstaigas įvertinti ir persvarstyti savo bendradarbiavimo su Kinijos įstaigomis transplantacijos medicinos, mokslinių tyrimų ir mokymo srityse sąlygas;
12. reikalauja, kad Kinijos valdžios institucijos suteiktų Jungtinių Tautų vyriausiajai žmogaus teisių komisarei ir pagal Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos specialiąsias procedūras įgaliotiems asmenims atviras, nevaržomas ir prasmingas galimybes apsilankyti Sindziange; prašo Kinijos vyriausybės šiuo klausimu bendradarbiauti su Jungtinių Tautų organizacijomis; primygtinai ragina Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybą pirmenybės tvarka nagrinėti prievartinio organų ėmimo persodinimui klausimą;
13. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei ir parlamentui ir Jungtinių Tautų vyriausiajai žmogaus teisių komisarei.